

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 22 stycznia 2020 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Maria Taront

Protokolant: st. sekr. sąd. Agata Łąkowska-Niemier

po rozpoznaniu w dniu 8 stycznia 2020 roku w Poznaniu

sprawy z powództwa P. Ł.

przeciwko H. J.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 310.587,59 zł (trzysta dziesięć tysięcy pięćset osiemdziesiąt siedem zł pięćdziesiąt dziewięć groszy) wraz z:

1. odsetkami maksymalnymi, liczonymi:

- a) **od kwoty 35.000,00 zł od 11 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty,**
- b) **od kwoty 2.000,00 zł od 26 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty,**
- c) **od kwoty 3.500,00 zł od 5 lipca 2014 r. do dnia zapłaty,**
- d) **od kwoty 20.000,00 zł od 11 lipca 2014 r. do dnia zapłaty,**
- e) **od kwoty 20.000,00 zł od 26 lipca 2014 r. do dnia zapłaty,**
- f) **od kwoty 4.500,00 zł od 8 października 2014 r. do dnia zapłaty,**
- g) **od kwoty 1.500,00 zł od 22 października 2014 r. do dnia zapłaty,**
- h) **od kwoty 3.000,00 zł od 29 października 2014 r. do dnia zapłaty,**
- i) **od kwoty 1.500,00 zł od 8 listopada 2014 r. do dnia zapłaty,**
- j) **od kwoty 6.000,00 zł od 14 listopada 2014 r. do dnia zapłaty,**
- k) **od kwoty 7.000,00 zł od 20 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty,**
- l) **od kwoty 3.000,00 zł od 8 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty,**
- m) **od kwoty 3.000,00 zł od 13 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty,**
- n) **od kwoty 90.000,00 zł od 9 lipca 2016 r. do dnia zapłaty;**

2. odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi:

- a) **od kwoty 95.000,00 zł od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,**

b) *od kwoty 15.587,59 zł od 21 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty;*

II. *kosztami procesu obciąża w całości pozwanego i w związku z tym:*

1. *zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10.817,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa,*

2. *nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 15.530,00 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.*

SSO Maria Taront

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 grudnia 2018 roku (k. 1-105) powód P. Ł., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym Sąd zobowiąże pozwanego H. J. do zapłaty na rzecz powoda kwoty 310.587,59 zł z:

1. odsetkami maksymalnymi, liczonymi:

- a) od kwoty 35.000,00 zł od 11 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty,
 - b) od kwoty 2.000,00 zł od 26 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty,
 - c) od kwoty 3.500,00 zł od 5 lipca 2014 r. do dnia zapłaty,
 - d) od kwoty 20.000,00 zł od 11 lipca 2014 r. do dnia zapłaty,
 - e) od kwoty 20.000,00 zł od 26 lipca 2014 r. do dnia zapłaty,
 - f) od kwoty 4.500,00 zł od 8 października 2014 r. do dnia zapłaty,
 - g) od kwoty 1.500,00 zł od 22 października 2014 r. do dnia zapłaty,
 - h) od kwoty 3.000,00 zł od 29 października 2014 r. do dnia zapłaty,
 - i) od kwoty 1.500,00 zł od 8 listopada 2014 r. do dnia zapłaty,
 - j) od kwoty 6.000,00 zł od 14 listopada 2014 r. do dnia zapłaty,
 - k) od kwoty 7.000,00 zł od 20 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty,
 - l) od kwoty 3.000,00 zł od 8 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty,
 - m) od kwoty 3.000,00 zł od 13 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty,
 - n) od kwoty 90.000,00 zł od 9 lipca 2016 r. do dnia zapłaty;
2. odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi:
- a) od kwoty 95.000,00 zł od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
 - b) od kwoty 15.587,59 zł od 21 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty.

Nadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego w kwocie 17,00 zł.

Na wypadek skierowania sprawy do postępowania upominawczego i wniesienia przez pozwanego sprzeciwu od nakazu zapłaty i/lub skierowania sprawy do rozpoznania w postępowaniu zwykłym, powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 310.587,59 zł wraz z odsetkami określonymi wyżej, a także zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego w kwocie 17,00 zł.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż w dniach 23 grudnia 2013 roku i 10 czerwca 2014 roku udzielił on pozwanemu dwóch pożyczek, aneksowanych w dniach 10 marca 2015 roku i 31 marca 2015 roku, których pozwany nie spłacił w całości w przewidzianym umowami terminie.

Postanowieniem z dnia 8 lutego 2019 roku (k. 167) powód został zwolniony od kosztów sądowych w zakresie opłaty od pozwu.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 28 marca 2019 roku (k. 171) Sąd uwzględnił w całości żądanie powoda, orzekając, iż pozwany w ciągu dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu zapłaty winien zapłacić na rzecz powoda kwotę 310.588,00 zł wraz z odsetkami maksymalnymi oraz ustawowymi, szerzej wskazanymi w treści orzeczenia, jak również koszty postępowania w wysokości 7217,00 zł – albo wnieść w tymże terminie do tutejszego Sądu sprzeciw wobec nakazu zapłaty.

Sprzeciwem od nakazu zapłaty z dnia 16 kwietnia 2019 roku (k. 179-182) pozwany zaskarżył nakaz zapłaty z dnia 28 marca 2019 roku w całości, wnosząc o uchylenie zaskarżonego nakazu w całości, oddalenie powództwa i obciążenie powoda kosztami postępowania i zasądzenie z tego tytułu od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany zaprzeczył, aby po stronie powoda istniało roszczenie o zapłatę kwoty objętej pozwem, zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. Pozwany zaprzeczył wszelkim twierdzeniom powoda poza tymi wyraźnie przyznanymi w sprzeciwie. Pozwany przyznał, że zawarł z powodem dwie umowy pożyczki, aneksowane w czasie późniejszym. Pozwany wskazał jednak, iż należności, wynikające z zawartych z powodem umów, zostały przez niego spłacone w formie gotówkowej do rąk własnych powoda w całości. Poza zarzutem spełnienia roszczenia pozwany wskazał, iż postanowienia umów pożyczki były bardzo niekorzystne dla pożyczkobiorcy z uwagi na wysokość oprocentowania pożyczek oraz wysokość opłat prowizyjnych oraz dodatkowych. W ocenie pozwanego takie uregulowania przez powoda zapisów umów i aneksów miały prowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem pozwanego przez wprowadzenie go w błąd. Pozwany stwierdził, iż powód mógł zawierać podobne umowy również z innymi podmiotami, dążąc to uzyskania korzyści majątkowej od szerszego grona osób, w sposób niezgodny z zasadami współżycia społecznego.

W odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty z dnia 27 czerwca 2019 roku (k. 201-205) powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko, zaprzeczając wszelkim okolicznościom i dowodom podniesionym przez pozwanego, a nieprzyznanym wprost w ww. piśmie.

W pismach z dnia 18 lipca 2019 roku (k. 209-213) pozwany zgłosił do sprawy nowe wnioski dowodowe i ustosunkował się do treści pisma powoda z dnia 27 czerwca 2019 roku. Zgłosił także ewentualny wniosek o zawieszenie postępowania do czasu ustalenia przez organy postępowania przygotowawczego prowadzonego w związku z rozliczeniami publicznoprawnymi powoda informacji niezbędnych do nadania postępowaniu stosownego kierunku i biegu.

Na rozprawie w dniu 16 października 2019 roku (k.236-238) do sprawy zgłosił się pełnomocnik po stronie pozwanego. Nadto strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Pismem z dnia 28 października 2019 roku (k.240-259) pozwany, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, zgłosił kolejny wniosek dowodowy i wniósł o odroczenie terminu rozprawy wyznaczonej na dzień 4 grudnia 2019 roku w celu umożliwienia pozwanemu osobistego w niej udziału. Zarządzeniem z dnia 21 października 2019 roku (k. 240) pełnomocnik pozwanego został poinformowany, iż brak w chwili obecnej podstaw do odroczenia

rozprawy. Pismem z dnia 26 listopada 2019 roku (k. 268-270) powód ustosunkował się do treści ww. pisma strony przeciwnej. Ostatecznie rozprawa z dnia 4 grudnia 2019 roku została zniesiona z uwagi na chorobę Sędziego (k. 274).

Pismem z dnia 28 listopada 2019 roku (k. 272-273) pozwany złożył w sprawie dalsze wnioski dowodowe. Strona powodowa ustosunkowała się do powyższego w piśmie procesowym z dnia 19 grudnia 2019 roku (k. 281-284).

Na rozprawie w dniu 8 stycznia 2020 roku (k. 285-287) pełnomocnicy stron podtrzymali swoje stanowiska, wnosząc jak dotychczas.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 grudnia 2013 roku powód zawarł z pozwanym umowę pożyczki, na podstawie której pożyczkodawca (powód) pożyczył pożyczkobiorcy (pozwanemu) kwotę 90.000,00 zł z terminem spłaty wyznaczonym na dzień 31 grudnia 2014 roku. Wierzytelność została zabezpieczona hipoteką umowną na nieruchomości pozwanego, dla której prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) – do wysokości 135.000,00 zł.

Powód wypłacił pozwanemu kwotę pożyczki w transzach w ten sposób, że w dniu 23 grudnia 2013 roku przekazał pozwanemu za pokwitowaniem kwotę 20.000,00 zł, w dniu 3 stycznia 2014 roku przełał na rachunek bankowy pozwanego kwotę 34.000,00 zł, zaś w dniu 9 stycznia 2014 roku przełał pozwanemu kwotę 36.000,00 zł.

Dowód: okoliczność bezsporna, a nadto umowa pożyczki z dnia 23 grudnia 2013 roku – k. 31-32 akt (...), pokwitowanie odbioru gotówki – k. 20, potwierdzenia transakcji przelewów środków pieniężnych – k. 21-22, oświadczenie z dnia 27 grudnia 2013 roku o ustanowieniu hipoteki – k. 13-17, wydruk księgi wieczystej nieruchomości o numerze (...) – k. 42-43.

W dniu 10 czerwca 2014 roku powód zawarł z pozwanym kolejną umowę pożyczki, na podstawie której pożyczkodawca (powód) pożyczył pożyczkobiorcy (pozwanemu) kwotę 110.000,00 zł. Wierzytelność została zabezpieczona hipoteką umowną na nieruchomości pozwanego, dla której prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) – do wysokości 160.000,00 zł.

Powód wypłacił pozwanemu kwotę pożyczki w transzach w ten sposób, że w dniu 10 czerwca 2014 roku przekazał pozwanemu kwotę 17.000,00 zł, zaś pozostałą część przełał pozwanemu na jego rachunek bankowy w transzach tj. w dniu 10 czerwca 2014 roku przekazał mu kwotę 18.000,00 zł, w dniu 25 czerwca 2014 roku – 2.000,00 zł, w dniu 4 lipca 2014 roku – 3.500,00 zł, w dniu 10 lipca 2014 roku – k. 20.000,00 zł, w dniu 25 lipca 2014 roku – 20.000,00 zł, w dniu 7 października 2014 roku – 4.500,00 zł, w dniu 21 października 2014 roku – 1.500,00 zł, w dniu 28 października 2014 roku – 3.000,00 zł, w dniu 7 listopada 2014 roku – 1.500,00 zł, w dniu 13 listopada 2014 roku – 6.000,00 zł, w dniu 19 grudnia 2014 roku – 7.000,00 zł, w dniu 7 stycznia 2015 roku – 3.000,00 zł, w dniu 12 stycznia 2015 roku – 3.000,00 zł.

Dowód: okoliczność bezsporna, a nadto umowa pożyczki z dnia 10 czerwca 2014 roku – k. 40-41 akt (...), pokwitowanie odbioru gotówki – k. 28, potwierdzenia transakcji przelewów środków pieniężnych – k. 29-41, oświadczenie z dnia 16 czerwca 2014 roku o ustanowieniu hipoteki – k. 23-26, wydruk księgi wieczystej nieruchomości o numerze (...) – k. 42-43.

Mimo upływu terminu do wykonania przedmiotowego zobowiązania, pożyczkobiorca nie przystąpił do spłaty kwoty pożyczki. Z uwagi na powyższe w dniu 10 marca 2015 roku strony zawały aneks do umowy pożyczki z dnia 23 grudnia 2013 roku, w którym pożyczkobiorca oświadczył, iż do wyznaczonego w umowie pożyczki terminu tj. do dnia 31 grudnia 2014 roku nie spłacił pożyczkodawcy pożyczonej sumy nawet w części, zarówno co do należności głównej, jak też świadczeń ubocznych i uznaje swój dług z tego tytułu. Na podstawie aneksu strony zmieniły umowę pożyczki z dnia 23 grudnia 2013 roku m.in. w ten sposób, że:

- strony zmieniły termin zwrotu przedmiotu pożyczki, ustalając go na dzień 23 grudnia 2015 roku,

- strony ustaliły, iż przedmiot pożyczki podlega oprocentowaniu, które jest równe wysokości obowiązującej w danym czasie stawki odsetek maksymalnych, o których mowa w art. 359 § 2 k.c.; oprocentowanie jest naliczane za okres od dnia wydania pożyczkobiorcy przedmiotu pożyczki do terminu zwrotu przedmiotu pożyczki, choćby przedmiot pożyczki został spłacony wcześniej,

- pożyczkobiorca zobowiązał się spłacić na rzecz pożyczkodawcy poniesione przez niego koszty związane z przygotowaniem projektu umowy oraz oceną zdolności pożyczkobiorcy do spłaty pożyczki, w tym oszacowania wartości nieruchomości, stanowiącej zabezpieczenie spłaty pożyczki, których zryczałtowana wysokość wynosi 8.000,00 zł,

- pożyczkobiorca zobowiązał się zapłacić na rzecz pożyczkodawcy opłatę prowizyjną za udzielenie pożyczki w wysokości 19.000,00 zł,

- w razie opóźnienia w zwrocie przedmiotu pożyczki pożyczkobiorca zobowiązany został do uiszczania odsetek w wysokości obowiązującej w danym czasie stawki odsetek maksymalnych, o których mowa w art. 359 § 2 k.c.;

- w zamian za przedłużenie terminu zwrotu pożyczki pożyczkobiorca zobowiązał się uiszczyć na rzecz pożyczkodawcy opłatę dodatkową w wysokości 28.000,00 zł, płatną w terminie zwrotu przedmiotu pożyczki,

- pożyczkobiorca wyraził zgodę na zawarcie aneksu, mając świadomość, że może on prowadzić do zmiany wiarygodności zabezpieczonej hipoteką ustanowioną aktem notarialnym z dnia 27 grudnia 2013 roku na nieruchomości objętej księgą wieczystą (...),

- pożyczkobiorca wyraził zgodę na podwyższenie sumy hipoteki zabezpieczającej spłatę pożyczki, odsetek oraz kosztów i opłat wynikających z umowy pożyczki do kwoty 220.000,00 zł, zobowiązując się do przystąpienia do aktu notarialnego w celu podwyższenia sumy hipoteki w terminie i miejscu wskazanym przez pożyczkodawcę.

Dowód: okoliczność bezsporna, a nadto Aneks nr (...) do umowy pożyczki z dnia 23 grudnia 2013 roku, zawarty w dniu 10 marca 2015 roku – k. 18-19 akt, oświadczenie z dnia 25 maja 2016 roku o podwyższeniu wartości hipotek umownych – k. 58-62.

W dniu 31 marca 2015 roku strony zawarły aneks do umowy pożyczki z dnia 10 czerwca 2014 roku, w którym strony zmieniły ww. umowę pożyczki w ten sposób, że:

- strony zmieniły termin zwrotu przedmiotu pożyczki, ustalając go na dzień 31 grudnia 2015 roku,

- strony ustaliły, iż przedmiot pożyczki podlega oprocentowaniu, które jest równe wysokości obowiązującej w danym czasie stawki odsetek maksymalnych, o których mowa w art. 359 § 2 k.c.; oprocentowanie jest naliczane za okres od dnia wydania pożyczkobiorcy przedmiotu pożyczki do terminu zwrotu przedmiotu pożyczki, choćby przedmiot pożyczki został spłacony wcześniej,

- pożyczkobiorca zobowiązał się spłacić na rzecz pożyczkodawcy poniesione przez niego koszty związane z przygotowaniem projektu umowy oraz oceną zdolności pożyczkobiorcy do spłaty pożyczki, w tym oszacowania wartości nieruchomości, stanowiącej zabezpieczenie spłaty pożyczki, których zryczałtowana wysokość wynosi 17.000,00 zł,

- pożyczkobiorca zobowiązał się zapłacić na rzecz pożyczkodawcy opłatę prowizyjną za udzielenie pożyczki w wysokości 40.000,00 zł,

- w razie opóźnienia w zwrocie przedmiotu pożyczki pożyczkobiorca zobowiązany został do uiszczania odsetek w wysokości obowiązującej w danym czasie stawki odsetek maksymalnych, o których mowa w art. 359 § 2 k.c.;

- w zamian za przedłużenie terminu zwrotu pożyczki pożyczkobiorca zobowiązał się uiszczyć na rzecz pożyczkodawcy opłatę dodatkową w wysokości 38.000,00 zł, płatną w terminie zwrotu przedmiotu pożyczki,

- pożyczkobiorca wyraził zgodę na zawarcie aneksu, mając świadomość, że może on prowadzić do zmiany wierzycelności zabezpieczonej hipoteką ustanowioną aktem notarialnym z dnia 16 czerwca 2014 roku na nieruchomości objętej księgą wieczystą (...),

- pożyczkobiorca wyraził zgodę na podwyższenie sumy hipoteki zabezpieczającej spłatę pożyczki, odsetek oraz kosztów i opłat wynikających z umowy pożyczki do kwoty 240.000,00 zł, zobowiązując się do przystąpienia do aktu notarialnego w celu podwyższenia sumy hipoteki w terminie i miejscu wskazanym przez pożyczkodawcę.

Dowód: okoliczność bezsporna, a nadto Aneks nr (...) do umowy pożyczki z dnia 10 czerwca 2014 roku, zawarty w dniu 31 marca 2015 roku – k. 27-27v akt, oświadczenie z dnia 25 maja 2016 roku o podwyższeniu wartości hipotek umownych – k. 58-62, wydruk księgi wieczystej (...) – k. 42-43.

W ramach czynionych wzajemnie przez strony rozliczeń pozwany spłacił część należności wynikających z ww. pożyczek w kwocie 70.000,00 zł. Pozwany dokonał na rzecz powoda spłat gotówkowych w następujących dniach i kwotach: 7 kwietnia 2016 roku – 9.000,00 zł, 15 kwietnia 2016 roku – 21.000,00 zł, 19 kwietnia 2016 roku – 20.000,00 zł, 8 lipca 2016 roku – 20.000,00 zł. Poza ogólną dyspozycją pozwanego dotyczącą przeznaczenia tych wpłat na spłatę pożyczek, pozwany nie skierował do powoda konkretnych informacji, ja te wpłaty mają zostać rozliczone. Powód jako wierzyciel przeznaczył kwotę tę na częściowe rozliczenie najdalej wymagalnej pożyczki wraz z należnościami ubocznymi.

Dowód: okoliczność bezsporna.

W międzyczasie tj. w dniu 5 lutego 2018 roku pozwany złożył w Prokuraturze Rejonowej w G. zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przez powoda przestępstwa oszustwa przy wykorzystaniu przymusowego położenia pozwanego. Postanowieniem z dnia 5 marca 2018 roku Prokurator Prokuratury Rejonowej w G. odmówił wszczęcia śledztwa w tym przedmiocie. Na skutek zaskarżenia powyższego orzeczenia, Sąd Okręgowy w P. postanowieniem z dnia 7 maja 2018 roku utrzymał zaskarżone postanowienie w mocy.

Dowód: okoliczność niezaprzeczona przez powoda, a nadto zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa – k. 1-9 akt (...) postanowienie z dnia 5 marca 2018 roku o odmowie wszczęcia śledztwa – k. 88-90 akt (...), postanowienie z dnia 7 maja 2018 roku o utrzymaniu zaskarżonego postanowienia w mocy – k. 108-110 akt (...).

Z uwagi na nierozliczenie umów pożyczek w całości powód pismem z dnia 7 grudnia 2018 roku skierował do pozwanego ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty, żądając od pozwanego zapłaty na jego rzecz kwoty 295.587,59 zł wraz z należnymi odsetkami liczonymi od dnia wymagalności do dnia zapłaty w nieprzekraczalnym terminie do dnia 14 grudnia 2018 roku. W odpowiedzi na powyższe, pismem z dnia 14 grudnia 2018 roku, pełnomocnik pozwanego odmówił dokonania płatności, wskazując, iż wedle wiedzy pozwanego zgłoszone w wezwaniu do zapłaty roszczenie nie znajduje podstawy faktycznej ani prawnej, gdyż roszczenia dotyczące spłaty pożyczek wygasły, a zatem domaganie się zwrotu środków finansowych jest bezzasadne.

Dowód: ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 7 grudnia 2018 roku wraz z dowodem nadania – k. 44-47, odpowiedź z dnia 14 grudnia 2018 roku na wezwanie do zapłaty z dnia 7 grudnia 2018 roku – k. 48,

Przed wniesieniem pozwu powód dokonał ponownie przeliczenia wysokości należności, wynikających z ww. umów pożyczek i skierował do pozwanego kolejne pismo, w którym doprecyzował dochodzoną z tytułu ww. pożyczek kwotę, określając ją na 310.587,59 zł wraz z należnymi odsetkami.

Dowód: pismo powoda z dnia 18 grudnia 2018 roku wraz z dowodem nadania – k. 49-50.

Opisany wyżej stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dokumentów zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy oraz aktach sprawy (...) Prokuratury Rejonowej w G.. Wymaga podkreślenia, że strony zasadniczo

nie kwestionowały autentyczności wskazanych dokumentów, a także Sąd nie znalazł podstaw, aby czynić to z urzędu. Oceny tej nie zmieniał fakt, że część dokumentów została przedstawiona Sądowi jedynie w postaci kserokopii. Strony bowiem nie kwestionowały zgodności przedłożonych kserokopii z oryginałami dokumentów, wskutek czego Sąd uznał kserokopie za wiarygodne dowody na istnienie i treść dokumentów, jakie odwzorowywały. Nadto wskazać trzeba, iż dokumenty urzędowe korzystają z domniemania opisanego w przepisie art. 244 § 1 k.p.c. tj. domniemania, iż zostały sporządzone przez upoważnione do tego organy w formie przepisanej prawem. W ocenie Sądu dowody te, w zakresie, w jakim stanowiły podstawę poczynionych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych, tworzą zasadniczo spójny i niebudzący wątpliwości w świetle wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a przez to zasługujący na wiarę materiał dowodowy. Dodatkowo czyniąc ustalenia faktyczne Sąd uwzględnił zgodne twierdzenia stron w trybie art. 229 k.p.c. oraz twierdzenia, którym przeciwnik nie zaprzeczył w trybie art. 230 k.p.c.

W dalszej kolejności wskazać należy, iż przepis art. 233 § 1 k.p.c. nakazuje dokonanie oceny wiarygodności i mocy dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Przyznaną Sądowi swobodę oceny wyznaczają wymagania prawa procesowego, doświadczenia życiowego, reguły logicznego myślenia, według których sąd kwalifikuje poszczególne dowody, zestawiając je z pozostałym materiałem procesowym, uwzględniając także okoliczności towarzyszące przeprowadzaniu dowodów. Nadto art. 227 k.p.c. wyznacza granice, w jakich podawane fakty mogą być przedmiotem dowodu w postępowaniu cywilnym. Na jego podstawie Sąd dokonuje selekcji dowodów z punktu widzenia oceny istotności okoliczności faktycznych, których wykazaniu dowody te mają służyć. Biorąc pod uwagę powyższe zasady Sąd, z przyczyn wskazanych poniżej, odmówił przeprowadzenia kilku zgłaszanych przez pozwanego dowodów.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zgłoszonego przez pozwanego dowodu z przesłuchania trzynastu świadków na okoliczność, że „pozwany nie jest dłużnikiem powoda, relacji gospodarczych łączących powoda i pozwanego, spełnienia świadczenia przez pozwanego na rzecz powoda, stosowania nieuczciwych praktyk przez powoda”, wskazać należy, iż w ocenie Sądu dowód ten nie mógł być dowodem w sprawie. Pozwany nie podał, skąd wskazane osoby miałyby mieć wiedzę o dokładnych rozliczeniach między stronami, konkretnych datach i kwotach spłat, a w konsekwencji o braku zaległości pozwanego względem powoda – i to w sytuacji, gdy sam pozwany tych dat ani konkretnych kwot nie potrafił podać. Zdaniem Sądu okoliczność spłaty zadłużenia w pierwszej kolejności winna być choć uprawdopodobniona przez przedłożone do akt dokumenty. W innym przypadku przeprowadzanie dowodu ze świadków wydaje się niecelowe i zmierzające jedynie do przedłużenia postępowania. Przy tym należy zaznaczyć, iż podana przez pozwanego teza jest ogólnikowa i nie precyzuje konkretnych okoliczności, o których wiedzę mogli by posiadać świadkowie.

Pozwany wniósł także o zobowiązanie powoda do przedłożenia historii posiadanych przez niego rachunków bankowych, a dalej o przeprowadzenie dowodu z historii tych rachunków bankowych za okres od dnia 19 stycznia 2015 roku do dnia 16 kwietnia 2019 roku, który to dowód miałby wykazać, iż pożyczki spłacane były w ten sposób, iż pozwany spłacał zadłużenie w formie gotówkowej do rąk powoda, a kwoty te powód następnie wpłacał na jego konto bankowe. Wniosek ten był w ocenie Sądu niezrozumiały, niecelowy i nieprzybliżający w żaden sposób do odtworzenia stanu faktycznego sprawy. Samo porównanie obrotów na koncie nie świadczy o pochodzeniu pieniędzy wpłacanych na konto powoda. Również wniosek o przeprowadzenie dowodu z załączonych przez pozwanego wydruków, stanowiących historię rachunku bankowego pozwanego, był wnioskiem niezasadnym. Pozwany wskazywał, iż powyższymi dokumentami miałby dowieść bliskiej korelacji czasowej wpłat środków przez powoda, wypłat jej gotówką przez pozwanego, a następnie ponownego przekazania środków, wobec zwrotu wcześniejszej transzy środków. Przedłożone dokumenty nie dotyczyły jednak w żaden sposób finalnych rozliczeń stron. Dokumenty wykazywały jedynie, że powód przelewał na rachunek pozwanego raty pożyczki, a pozwany w istocie wypłacał je ze swojego rachunku bankowego w gotówce. Nie ma jednak w dokumentach tych nic, co miałyby świadczyć o tym, iż kwoty tytułem spłaty pożyczek miałyby być przekazywane przez pozwanego na rzecz powoda. Mając na uwadze powyższe Sąd stwierdził, że nie ma podstaw do przyjęcia, aby zaofiarowane przez pozwanego dokumenty były wiarygodnym dowodem na poparcie zgłoszonych przez niego twierdzeń. Ponadto, już na marginesie zaznaczyć wypada, że dowód

ten jest dowodem spóźnionym. Ze względu na odmówienie dokumentom tym waloru dowodu, Sąd oddalił wniosek dowodowy pozwanego.

Również wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z dokumentacji Urzędu Skarbowego w G., jak i wniosek o przeprowadzenie dowodu z dokumentów zgromadzonych w aktach postępowania przygotowawczego prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową w G. z wniosku i zawiadomienia Urzędu Skarbowego w G. przy udziale powoda, okazał się niezasadny. Pozwany nie podał, w jakim postępowaniu skarbowym powód miałby uczestniczyć, nie podał jego sygnatury ani przedmiotu. Nie wskazał też w sposób przekonujący, w jaki sposób dokumenty zgromadzone w postępowaniu skarbowym wobec powoda miałyby dowodzić „spełnieniu świadczenia dochodzonego przez pozwanego w niniejszej sprawie przez pozwanego oraz dat zwrotu i wysokości poszczególnych sum pieniężnych”. Pozwany nie wyjaśnił też, w jaki sposób kwestie rozstrzygane w ewentualnym postępowaniu przygotowawczym miałyby wiązać się ze spełnieniem świadczenia przez pozwanego.

Z uwagi na wszystko powyższe, nieprzydatny dla rozstrzygnięcia sprawy, a w konsekwencji podlegający oddaleniu, okazał się też wniosek o przesłuchanie pozwanego.

Nie zasługiwał na uwzględnienie także zgłoszony w piśmie z dnia 18 lipca 2019 roku ewentualny wniosek pozwanego o zawieszenie – w przypadku konieczności zachowania tajemnicy dla dobra śledztwa - niniejszego postępowania do czasu ustalenia przez organy postępowania przygotowawczego, prowadzonego w związku z działalnością powoda, informacji niezbędnych dla nadania temu postępowaniu stosownego kierunku i biegu. Jak już wskazywano wcześniej, Sąd nie dostrzegł powiązania pomiędzy rzekomo toczącym się z udziałem powoda postępowaniem skarbowym a kwestią rozliczenia spornych umów pożyczek przez pozwanego. Ubocznie zauważyć należy, iż postępowanie to nadto nie zostało przez pozwanego w żaden sposób skonkretyzowane poprzez podanie chociażby jego sygnatury.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W rozpatrywanej sprawie powód upatrywał podstawy prawnej dochodzonego roszczenia w treści art. 720 § 1 k.c., zgodnie z którym przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Z cytowanego artykułu wynika, że elementami essentialia negotii umowy pożyczki są: zobowiązanie dającego pożyczkę (pożyczkodawcy) do przeniesienia na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku oraz zobowiązanie biorącego (pożyczkobiorcy) do zwrotu tej samej ilości pieniędzy albo tej samej ilości rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Zgodnie z regułą rozkładu ciężaru dowodu z art. 6 k.c. powód winien w niniejszym postępowaniu dowieść faktu zawarcia umowy, jej treści i wykonania swego zobowiązania. W ocenie Sądu powód swoim obowiązkiem procesowym podolał. Z uwagi na złożone do akt dokumenty oraz fakt, iż samą okoliczność zawarcia umów pożyczek jak i aneksów do umów oraz wypłaty przedmiotu obu umów przez powoda na rzecz pozwanego pozwany przyznał, Sąd stwierdził, że samo istnienie zobowiązania uznać należy za udowodnione. Kolejnym krokiem winno być wykazanie przez powoda wysokości roszczenia oraz sposobu naliczenia należności dochodzonych od pozwanych w niniejszym postępowaniu. Również i w tym zakresie okoliczności przytoczone przez stronę powodową nie budzą wątpliwości. Zdaniem Sądu materiał dowodowy pozwala na dojście do przekonania, że wysokość żądania znajduje oparcie w złożonej dokumentacji, a odsetki wyliczono w sposób prawidłowy. Z przedstawionych przez powoda dokumentów w sposób niebudzący wątpliwości ustalić można, jaka jest rzeczywista wysokość długu, dochodzonego przed w niniejszym postępowaniu. W konsekwencji w ocenie Sądu powód wykazał także zasadność roszczenia co do wysokości.

Idąc dalej wskazać trzeba, iż zgodnie z treścią przywołanego wcześniej art. 6 k.c. dowód uregulowania ostatnio wymienionego zobowiązania obciążał pozwanego. Pozwany żadnego wiarygodnego dowodu w tym zakresie jednak nie zaoferował. Strona pozwana nie podważyła skutecznie prawdziwości dokumentów złożonych przez stronę powodową

i nie przedłożyła żadnych przeciwdowodów, które mogłyby świadczyć o tym, iż treść tych dokumentów jest niezgodna z rzeczywistym stanem faktycznym. Podkreślić należy ponownie, że pozwany nie kwestionował samego istnienia wiarytelności, w tym samego faktu zawarcia umowy pożyczek oraz podpisania aneksów do umów pożyczek. Pozwany powoływał się jednak na fakt spłacenia całości zadłużenia, a także na fakt niekorzystnego dla pożyczkobiorcy sformułowania postanowień umowy i tym samym naruszenia przez pożyczkodawcę zasad współżycia społecznego.

Pozwany w pierwszej kolejności podniósł zarzut spłaty całości wynikającego z przedmiotowych umów pożyczek zadłużenia – a zatem spłacenia długu w zakresie o wiele szerszym, niż to podał powód. Powyższej okoliczności powód stanowczo zaprzeczył. Pozwany wskazał, iż należności wynikające z zawartych z powodem umów zostały spłacone przez niego w całości w formie gotówkowej do rąk własnych powoda. Pozwany nie wskazał jednak, w jakich datach, w jakich kwotach i w jaki konkretnie sposób dokonywał wpłat gotówkowych. Pozwany nie potrafił też podać, z jakich przyczyn rozliczenia stron miały odbywać się we wskazanej formie. Co znamienne, pozwany nie zgłosił żadnych wiarygodnych dowodów na poparcie słuszności swojego stanowiska. Skoro pozwany twierdzi, iż spełnił świadczenie, winien tę okoliczność w sposób nie budzący wątpliwości wykazać. Jako dłużnik powinien dysponować stosownymi pokwitowaniami spłaty długu, jako że to w jego interesie leżało ich uzyskanie; zgodnie z art. 461 § 1 k.c. dłużnik spełniając świadczenie może przecież żądać od wierzyciela pokwitowania, zaś w przypadku odmowy pokwitowania może – zgodnie z art. 463 k.c. - powstrzymać się ze spełnieniem świadczenia albo złożyć przedmiot do depozytu sądowego. Pozwany nie wyjaśnia w żaden sposób, dlaczego, jeżeli faktycznie dokonywał wpłat na rzecz powoda, nie jest w stanie przedstawić żadnych dokumentów, potwierdzających choćby w części spłatę zadłużenia. Zasady logiki i doświadczenia życiowego wskazują, że gdy dłużnik przekazuje wierzycielowi gotówkę, żąda pokwitowania. W szczególności musi to dotyczyć kwot znacznych, a taka przecież objęta jest żądaniem pozwu. Staranność dłużnika powinna być jeszcze większa w sytuacji, gdy wiarytelność zabezpieczona jest hipoteką na jego nieruchomości. Brak jakiegokolwiek dokumentu, potwierdzającego zapłatę na rzecz pozwanego, podważa twierdzenia, iż płatności takie miały miejsce. Skoro pozwany nie przedstawił żadnych dokumentów na okoliczność przepływu pieniędzy przekazywanych gotówką powodowi, ani też logicznego uzasadnienia takiego rzekomego swojego postępowania, w ocenie Sądu zgłoszone w tym zakresie przez pozwanego wnioski dowodowe (dowód z przesłuchania świadków, dowód z historii rachunków bankowych powoda, dowód z historii rachunków bankowych pozwanego, dowód z akt postępowania skarbowego wobec powoda) w żadnej mierze nie zmierzały do wykazania okoliczności spłaty zadłużenia – co Sąd rozważał we wcześniejszej części uzasadnienia.

W konsekwencji uznać należy, iż podnoszona przez pozwanego okoliczność spełnienia świadczenia winna być wykazana przez pozwanego w sposób niebudzący wątpliwości, co w niniejszej sprawie nie nastąpiło.

W dalszej kolejności pozwany wskazywał, iż postanowienia umowy pożyczki z dnia 23 grudnia 2013 roku oraz umowy pożyczki z dnia 10 czerwca 2014 roku były bardzo niekorzystne dla pożyczkobiorcy, który godził się na ryzyko gospodarcze wobec braku specjalistycznej wiedzy, dotyczącej zawierania tego rodzaju umów. Pozwany wskazał, iż obciążenie pozwanego wskazanymi w umowach i aneksach odsetkami, a także prowizjami i opłatami dodatkowymi, było dążeniem przez powoda do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez pozwanego przez wprowadzenie go w błąd.

Kwestie ewentualnego doprowadzenia pozwanego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem za pomocą wprowadzenia go w błąd albo wyzyskania jego błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania były już przedmiotem badania przez Prokuraturę Rejonową w G. w sprawie o sygnaturze akt (...). W postanowieniu z dnia 5 marca 2018 roku o odmowie wszczęcia śledztwa, utrzymanym w mocy postanowieniem z dnia 7 maja 2018 roku, wskazano, iż powyższej okoliczności nie sposób dopatrzeć się w danym stanie faktycznym.

Ze zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego również nie wynika, aby pozwany w ramach współpracy z powodem pozostawał w przymusowym położeniu. Pozwany za zobowiązania, które na siebie przyjmował, otrzymywał określone korzyści majątkowe w postaci przelewów i gotówki. Pozwany nie wykazał, aby zobowiązania, które na siebie przyjął, miały charakter świadczeń niewspółmiernych ze świadczeniem wzajemnym. Nadto zauważyć należy, iż pozwany w 2013 roku był właścicielem znacznego gospodarstwa rolnego, którego wartość wycenił na

kwotę około 1.800.000,00 zł; był on także współwłaścicielem dwóch działek budowlanych – trudno mówić więc o przymusowym położeniu w kontekście jego sytuacji majątkowej. Oprócz tego zauważenia wymaga, że współpraca gospodarcza stron miała miejsce przez okres kilku lat. Pozwany zawierał z powodem szereg umów cywilnoprawnych, mając przy tym pełny dostęp do ich treści. Pozwany wiedział, na jakich zasadach zaciąga zobowiązanie, świadomie i dobrowolnie związał się treścią umów pożyczki.

Czynności prawne w istocie podlegają ocenie pod kątem zgodności z zasadami współżycia społecznego i zgodności z prawem. Naruszenie zasad współżycia społecznego należy rozumieć zawarcie umowy sprzecznej z uczciwością i rzetelnością kupiecką lub takiej, która kształtować będzie wzajemne stosunki między stronami w sposób ewidentnie urągający słuszności. Powód udzielił stronie pozwanej pożyczki, którą to strona pozwana zobowiązała się zwrócić wraz z odsetkami umownymi oraz dodatkowymi kosztami pozaodsetkowymi. Wskazać należy, że umowa pożyczki jest umową odpłatną. Zwyczajową formą wynagrodzenia za korzystanie z cudzego kapitału są odsetki, ewentualnie także inne opłaty (nazywane najczęściej prowizją czy opłatami przygotowawczymi). Strony na podstawie aneksów do umów zmodyfikowały ich treść, dostosowując ją do wymagań z art. 359 § 2 [1] k.c. Powód niniejszym pozvem nie domaga się odsetek wyższych, aniżeli maksymalnych. Nadto w ocenie Sądu również zastrzeżenie przez powoda określonej prowizji było dopuszczalne. Choć pozwany w swojej argumentacji zdawał się łączyć prowizję z pojęciem odsetek, powyższego nie można uznać za rozumowanie prawidłowe. Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa pojęcia prowizji nie można bowiem utożsamiać z pojęciem odsetek. Prowizja winna być definiowana jako forma wynagrodzenia za dokonanie czynności prawnej. Przepisy art. 359 § 2 [1] i § 2 [2] k.c. dotyczą odsetek maksymalnych. Nie ma podstaw, by przepisy dotyczące odsetek maksymalnych stosować w odniesieniu do prowizji (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 2 grudnia 2015 roku, sygn. akt I ACa 1185/15).

Zważając na powyższe przyjąć należało, że powód wykazał dochodzone w tym postępowaniu roszczenie zarówno co do jego zasady jak i wysokości, zaś pozwany nie zdołał udowodnić podnoszonej przez okoliczności spłaty zaciągniętej pożyczki ani rażącej niekorzystności treści umów wobec pożyczkobiorcy.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Koszty postępowania obciążają stronę przegrywającą proces, która zobowiązana jest zwrócić stronie przeciwnej koszty niezbędne dla celowego dochodzenia jej praw i celowej obrony. W niniejszej sprawie powództwo zostało uwzględnione w całości, w związku z czym pozwany winien ponieść całość kosztów postępowania. Po pierwsze pozwany winien zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty postępowania w wysokości 10.817,00 zł. W skład powyżej kwoty wchodzi wynagrodzenie pełnomocnika powoda w wysokości 10.800,00 zł, ustalone na podstawie § 2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800) oraz opłata skarbową od dokumentu pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł. Nadto, z uwagi fakt, że powód korzystał ze zwolnienia od kosztów sądowych w zakresie opłaty od pozwu i wyżej wymienione koszty sądowe po stronie powodowej poniósł tymczasowo Skarb Państwa, Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398) tj. z dnia 4 kwietnia 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 785) w orzeczeniu kończącym obciążył pozwanego ww. kosztami sądowymi, nakazując ściągnąć od niego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 15.530,00 zł.

Z uwagi na powyższe Sąd orzekł jak w punkcie II sentencji wyroku.

SSO Maria Taront